

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Thesavrvs|| Locorvm|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiæ, 1697

Cap. LXXII. Subtilitas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

diffin. num. 21. de liber. & posth. & in tr. de V. S. lib. 3. p. 2. & conf. 250. n. 6. conf. 494. n. 11. Bursat. conf. 19. n. 13. lib. 1. Corn. conf. 276. lib. 3. Valentin. Forster. 1. conf. Marp. 8. n. 11. Curt. sen. conf. 72. incip. Dominus Ludovicus. col. pen. in princ. & conf. 81. col. pen. Vigilius in §. 1. vers. & ipsi filio. num. 20. Insi. de pupill. substitit.

XI.

Substitutio sibi ipsi fieri non potest. *l. filiumfam. 27. in princ. quando dies legat. cod. l. planè 94. §. si cui 2. l. legatum 116. §. heredi 1. ff. de legat. 1. Cephal. conf. 37. n. 25. Bertaz. 1. conf. decis. 51. n. 36.*

XII.

Is, qui suscipit vicem alterius, non propterea ipsi par est dignitate, licet ejus iuribus utatur, quando scilicet in perpetuum ei subrogatus est, non quando ad tempus ejus vices gerit, ubi tamen aliquibus privilegiis utitur. *Brunnem. C. de Comit. rei milit.*

XIII.

Qui per substitutum servit, gaudet iisdem privilegiis, quibus gauderet, si in propria persona serviret. *l. 64. C. de Decur.*

Declara: hoc obtinet tantum in dignitatibus, non in aliis Collegiis. *Brunnem. C. de Comit. rei milit. in fin.*

XIV.

Qui ob morbum vel senium alium substituere potest, substituit sub periculo suarum facultatum. *l. 1. C. de prepos. agent. debetque substituere idoneum ejusdemque scrini, id est, ejusdem juris & conditionis. e. g. Doctor Doctorem, non scholarem, quantumcunque sufficientem, artificem artificem, alias nulla esset subrogatio, & quod gestum est, non subsistit, quamvis ad tempus tantum sit furrogatus. Perez. C. de prepos. agent. n. 3. seq.*

XV.

Facilius ei permittendus est substitutus, quem præcedentia merita commendant. *Brunnem. C. de prepos. agent. col. 1. n. 1.*

CAP. LXXII. Subtilitas.

Axioma I.

Subtilitas juris neminem debet damno afficere, *l. 3. ff. de separar. aliquando enim subtilitas legalis (hoc est, ad causas publicas comparata) minutarum nomine eluditur, Nov. 136. c. 4. in fin. ac proinde sola juris subtilitate obstricti, doli exceptione uti possunt. l. si quis 36. de V. O. Hinc de nimium subtilibus inferit Barth. Blarer. l. diffamari C. de ingenuis manumiss. in præfat. ad lect. quod plerumque decidere soleant femoralia, Confer Ernest. Cothman. vol. 3. respons. 80. n. 223. Unde & Hieron. de Cavallos in specul. aureo commun. opin. contra communem. quest. 101. num. 25. pag. 120. rotat: Lucrosa & practicabilia appetenda esse, non verò subtilia & parum fructuosa, & Aleman. consule. 8. princip. 1. p. 37. ubi nescio quis ad marginem in exemplari meo, quod à veteramentario coëmi, verba hæc adscripserit: UBI MANET HONESTUM, A-*

MICE? Cavendum itaque, ne dum nimia subtilitate utimur, (circa res pupillares) ipsa subtilitas ad perniciem (eorum) revertatur, monet l. sancimus 7. in princ. C. ad SC. Trebellian. Interim tamen Legista debet novisse subtilia, ne dicatur claudicare ejus scientia, Zas. in repetit. l. 31. §. 1. de reb. cred. & ex eo Schummius in Comment. MS. ibid. Atque eò trahunt vulgata versionem, Novell. 89. cap. 12. §. ult. ibi: oportet per omnem viam subtilitatem simulque pietatem transire: quanquam ibi Imperator aliter sentiat & loquatur. Unde ipse Cothman. alibi (respons. Academ. 1. num. 453.) ait subtilitatum contemptores esse stultos allegando l. Lucius Titius 88. §. ult. verb. diligentiam, de legat. 2. Hinc etiam judici incumbit omni subtilitate in causam inquirere. l. properandum 13. §. fin. autem 3. C. de judic. l. 11. Cod. eod. Legislatoris etiam est sancire subtiliore tractatu habito, l. 15. C. de legit. hered. quod enim legitur, judicem aliquando non subtiliter cognoscere debere, l. 1. C. ut in possess. legat. vox subtiliter idem quod summatim notat.

Conciliationis tamen loco hinc notari potest distinctio subtilitatis, qua distingui solet inter rationabilem, quæ ad juris interpretationem confert, quæ necessaria est, & non contemnenda, *l. unic. C. de professor. qui in urbe Constantinopol. docent. ibi: interpretandi subtilitatem, l. 2. §. 15. C. de V. I. E. l. 10. §. plurium. de question. & inter captiosam, quæ ad simplices decipiendos tendit. Atque hanc frangere prudentium auctoritatem, not. l. 5. de transactionib. cap. de quibus. distinct. 20. quia hæc in perniciem deducit, l. sancimus 7. Cod. ad SC. Trebellian. post Lucam de Penna Reincking. lib. 2. class. 2. cap. 11. numer. 42. vid. omnino tract. nostrum de jure Cerevisiar. in præfat.*

II.

SUBTILITAS nimia veritatem lædit, Decius conf. 666. Visa copia. circa fin. Gemin. conf. 49. super isto puncto. numer. 4. vers. nam subtilitas, Roman. conf. 301. In proposita. num. 15. vers. secundo demonstro. [& pietas eam subvertit, Anton. Faber in Cod. lib. 5. tit. 21. defin. 1. num. 7. Carpovius part. 2. constit. 11. defin. 11. num. 5.] & voluntates contrahentium subvertit, *l. 1. C. ut action. ab herede, vel contra heredem. [& iniquam juris differentiam, l. Lege 12. Tabularum 14. Cod. de legitim. hered.] & errorem inducit, l. si servum 91. de V. O. Baldus in proem. Decretal. incip. Initium. circa fin. Roman. ubi supra. [Baldus in l. precibus. num. 23. de impub. & aliis substit. per l. ille aut ille 12. §. cum in verbis 1. de legat. 3. idem conf. 226. num. 1. ad fin. vol. 1. & conf. 280. vers. & idem disputando. volum. 4. Pantfchman. 2. pract. quest. 13. n. 87.] Rolandus à Valle conf. 55. numer. 7. lib. 1. ubi ait, quod in rebus clavis subtilizatio est errorem querere, & ideo illa*

(D d) 2

non

non est curanda in foro Ecclesiastico, ex quo de mente constat, *cap. dilecti 6. de judic. Federic. de Senis conf. 158. Reverende Pater. in princ.* maxime in causis beneficialibus, Ancharan. *conf. 295. Pro clariori. in fin.* [Unde, quod dici solet, iudicantem oportere cuncta rimari, *cap. iudicantem 30. quest. 5.* intelligi debet absque nimia subtilitate, quia, ut ibi glossa subiungit, iudex in omnibus non debet esse curiosus, & hoc idem affirmavit Alberic. *in l. sancimus. Cod. ad SC. Trebell.* ubi ait, quod multi ex nimia subtilitate decipiantur, cum qui nimis subtilizat, seipsum frangat, ut de Baldo dixit Jason *in l. edita 3. C. de eden. & Aristides ob nimiam iustitiam fuerit expulsus.* Lucas de Penna *in l. praecept 3. col. 2. Cod. de Canon. largition. lib. 10.* Ideoque in jure Canonico tales Legum subtilitates non curari, post gl. sing. *in cap. suscitata. verb. Monasterium. de in integr. restit. ex cap. licet. de probat. retulit Gylman. tom. 2. part. 2. vot. 11. n. 8.* Quapropter tales subtilitates à iudicibus non facile admittendae, juxta praeceptum JCTi *in l. sicut 8. §. si debitori 6. ff. quibus modis pign. solv. & quae notantur in cap. dilecti. de judic.* sed potius imitandum exemplum Javoleni *in l. quisquis 116. de V. S. qui reprobatà opinione Labeonis, verborum subtili interpretatione nitentis, sententiam Proculi mentem disponentis considerantis amplexus est, cum optimum sit, non propriam verborum significationem servare, sive (ut alii legunt) scrutari, sed imprimis quid disponens demonstrare voluit, l. cum de 18. §. item 3. ff. de fund. instr. Hartm. Pistor. 1. quest. 26. n. 27. ne ex nimia subtilitate voluntates contrahentium intervertantur, contra textum l. 1. Cod. ut action. ab hered. ibi: ne propter nimiam subtilitatem &c. fac. text. in l. in conventionibus 28. de V. S. quam tamen tolerari in disputando, non iudicando, testis est Bald. in l. veteris 13. C. de contrab. stipulat. Unde subtilitas illa ut perniciosa detestanda est, per quam testamenta solemniter condita, ab his, qui jus condendi testamenta habent, subvertentur, Signorol. *conf. 159. per l. final. Cod. de impub. substitut. Wefenb. conf. 85. n. 47. per l. 1. C. de sacros. Eccles. l. cum necessitatem 18. C. de fideicommiss. Joh. Goedd. lib. 3. Conf. Marpurg. conf. 27. n. 41. ne, ut Imperator monet, dum nimia scrupulositate seu subtilitate circa praetermissa conditionis verba utimur, voluntas testatoris defraudetur, l. si quis hered. 7. Cod. de**

insit. & substit. Wefenb. 2. conf. 94. n. 9. adde & ea, quae contra nimis subtilizantes scribit Neviz. *lib. 5. Sylv. nupt. n. 67. pag. 5.* unde & interpretatio nimis subtilis potius verborum lucratio, quam interpretatio dicitur, Baldus *in l. omne verbum C. de Legat.*

CAP. LXXIII. Successio, Successor.

Axioma I.

Quamdiu locus est successioni ex testamento, ab intestato hereditas non debetur, *l. quamdiu 3. ff. de acquir. hered. l. quamdiu 69. cod. l. 3. in fin. l. 37. de hered. instit. l. 4. de injust. & irrit. testam. l. 19. §. 1. ff. de condit. & demonstr. l. 3. §. 2. de post. sess. secund. tab. l. 5. C. de imp. subst.*

Intellige verum, quando testamentum rite & secundum leges conditum est, §. 2. *Instit. de hered. quae ab intest. defer. ibi: aut non jure fecit. l. Si unus 12. C. de testam. vid. Vult. a. conf. Marp. 21. n. 27.*

II.

Quoties vel ab initio vel ex eventu Testamentum deficit, toties ab intestato succeditur, quia cessante provisione hominis incipit provisio legis. Ita ergo si testamentum vel plane non factum, ubi tamen à defuncto fieri poterat, vel factum quidem, sed non jure, aut postea ruptum vel destitutum, successioni ab intestato locus est, *pr. Inst. de hered. quae ab intest.*

III.

Quoties ex descendantibus aliquis superest, toties nemo ex ascendentibus seu collateralibus admittitur, quia hereditas ambulat cum sanguine & ad commune parentum votum magis descendit quam ascendit, *l. 7. in fin. ff. si Tab. Testam. null. extab.*

Limita, ut procedat in descendantibus legitimis.

IV.

Quotocunque gradu descendentes sint, omnes ad successionem admittuntur, si nemo ex eorum parentibus superest. Quia ob jus representationis omnes in pari gradu reputantur, adeoque succedunt ex jure transmissio seu jure sanguinis.

V.

Quacunque ratione concurrunt descendentes, semper succedunt in stirpes. Ratio iterum consistit in jure representationis: hinc etiam si soli ad sint nepotes vel soli pronepotes, succedunt tamen in stirpes.

Limita, ut procedat, si ascendenti succedatur, secus si collateraliter. Nam fratrum filii soli, i. e. non concurrentibus fratribus extantibus, in capita succedunt, non in stirpes. *Rec. Imp. Spirens. de Anno 1529. §. item als bis hero.*

VI.

Quoties diversorum matrimoniorum liberi concurrunt, toties illa quisque praecipue capiti quae defuncti